

Τίτλος βιβλίου: «Μέχρι το άπειρο κι ακόμα παραπέρα»

Συγγραφέας: Άννα Κοντολέων

Εκδόσεις: Πατάκη

Α' ομάδα

1. Ένας έφηβος, όπως είσαι εσύ, προσπαθεί να ανακαλύψει τον πραγματικό του εαυτό μέσα από μια διαδικασία προσαρμογής στα νέα δεδομένα της ζωής του.
  - α) Ποια πιστεύεις ότι ήταν τα βασικά μηνύματα και οι πιο σημαντικές ιδέες που ήθελε να περάσει η συγγραφέας μέσα από αυτήν την ιστορία;
  - β) Ποια συναισθήματα σου δημιουργήθηκαν, όταν διάβασες το βιβλίο και ποια ή ποιες σκηνές ξεχώρισες;

1α) Η συγγραφέας Άννα Κοντολέων με το πρώτο της εφηβικό μυθιστόρημα μας στρέφει την προσοχή σε όλα τα μεγάλα προβλήματα που απασχολούν την κοινωνία μας. Η ανεργία (γονείς του Μάνθου και πατέρα του Φάνη), η φτώχεια (παιδικά συσσίτια), οι μετανάστες και ο ρατσισμός (ιδέες πατέρα του Φάνη, του ίδιου του Φάνη και συμπεριφορά του Μάνθου προς τον Αντώνη) αναλύονται από πολλές πλευρές στέλνοντας μας μηνύματα υπομονής, επιμονής, εργατικότητας, ανθρωπισμού και αλληλοβοήθειας.

Συγχρόνως, όμως, αναλύεται και η μορφή της οικογένειας, όπως εξελίχθηκε στην εποχή μας και το σχολείο με τους εκπροσώπους του, μαθητές και καθηγητές. Αυτοί οι δύο σπουδαιότεροι φορείς για την ανατροφή, την αγωγή και τη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών, παρουσιάζονται και με τη θετική και την αρνητική τους πλευρά που είναι η αγάπη, το ενδιαφέρον και η καθοδήγηση αλλά και η αδιαφορία που προέρχεται από τον περιορισμένο χρόνο, την κούραση ή την ψυχολογική ταλαιπωρία των γονέων.

Η σημαντικότερη ιδέα μου φάνηκε πως είναι ότι οι έφηβοι, για να γνωρίσουν καλά τον εαυτό τους και να αναγνωρίσουν τα προσόντα και τις αρετές τους, χρειάζονται την αληθινή αγάπη των γονιών τους. Επίσης, τη βοήθεια και την στήριξη των καθηγητών τους και τέλος τη φιλία και το συναισθηματικό δέσιμο με τους συνομηλίκους τους.

Η συγγραφέας ασχολείται και με τον ελεύθερο χρόνο των εφήβων και μας δίνει δυο παραδείγματα του Φάνη που περνά πολλές ώρες με την τηλεόραση και τους υπολογιστές ζώντας σε φανταστικούς τόπους, αποκτώντας φανταστικούς φίλους και καταφέρνοντας άθλους και επιδόσεις, πατώντας κουμπιά ξαπλωμένος στον καναπέ του. Ευτυχώς που ο Μάνθος μας δίνει το καλό παράδειγμα, για να προτιμούμε και εμείς το αληθινό παιχνίδι με τους πραγματικούς μας φίλους σε ένα πραγματικό περιβάλλον, που έχει ζωντάνια, αμεσότητα και προπάντων αλήθεια.

Κλείνοντας αυτό το κομμάτι της εργασίας μου, δεν πρέπει να παραλείψω τις ιδέες και τα διδάγματα που βγαίνουν για την εφηβική φιλία. Η συγγραφέας μας καθοδηγεί να τη δούμε σχεδόν από όλες τις απόψεις της. Ο πρωταγωνιστής Μάνθος είναι μοναχοπαίδι στην οικογένειά του και θέλει να αποκτήσει έναν φίλο οπωσδήποτε. Τα καταφέρνει βρίσκοντας τον Φάνη. Τον θεωρεί πραγματικό του φίλο, αλλά την ώρα που τον έχει απόλυτη ανάγκη, για να τον βοηθήσει στα ανυπέβλητα προβλήματα του, αυτός δεν είναι κοντά του. Ενώ έχουν τηλεφωνηθεί και έχει καθοριστεί ο τόπος και ο χρόνος συνάντησης τους, ο Μάνθος μένει μόνος στο κρύο κουρασμένος και εξαντλημένος. Μα και η επικοινωνία τους στο σπίτι του Φάνη είναι τόσο μικρή και αδιάφορη που του φέρνει στο μυαλό του άλλες δοκιμασίες που πέρασε δίπλα στον «πιστό του φίλο». Αρχίζει πια να αμφιβάλλει, αν τους συνδέει κάτι αληθινό. Τα ψέματα, η απάνθρωπη στάση του στο παιδί και στην οικιακή βοηθό, η κλεψιά και οι αλητείες θολώνουν σιγά-σιγά τον χαρακτήρα που νόμιζε ότι θα γίνει «αδερφός του».

Ακολουθεί η ανταπόδοση της φιλοξενίας από την οικογένεια του Μάνθου προς το Φάνη μετά τα οικονομικά και ψυχολογικά προβλήματα των γονιών του. Όμως ο Φάνης εξακολουθεί να είναι ο εξυπνάκιας, ο είρωνας, ο εαυτούλης, ο αντιδραστικός, που μόνο αυτός ξέρει τα πάντα. Και είναι ικανός να ανταγωνιστεί με όλους και να τους νικήσει. Τα θέλει όλους και όλα για τον εαυτό του, χωρίς να σέβεται ή να αγαπά κανένα. Σε μια τέτοια φιλία έστω κι αν κράτησε δέκα χρόνια, έρχεται πια το τέλος και βέβαια δεν είναι ένα ευτυχισμένο τέλος. Ευτυχώς που στο επαρχιακό σχολείο βρίσκει αγνά και καθαρά παιδιά με τα οποία σιγά σιγά θα δεθεί, και ιδιαίτερα με τον Αντώνη, παιδί μεταναστών.

Τελικά, η εφηβική φιλία, αυτό το ύψιστο αγαθό για κάθε παιδί θέλει σοφία και σκέψη, για να είναι καρποφόρα και εποικοδομητική. Όχι ενθουσιασμός και προσκόλληση σε άτομα που δεν είναι ικανά να μοιραστούν τίποτα δικό τους, εγωιστικά και ανταγωνιστικά που μόνο φιγούρα και αντίδραση έχουν να δείξουν.

1β) Τα συναισθήματα μου ήταν ανάμεικτα, χαρά και ευχαρίστηση για όλα εκείνα που έφεραν ένα θετικό αποτέλεσμα στην πλοκή της ιστορίας, αλλά και πόνο και λύπη για εκείνα που ήταν αρνητικά.

Μου προξένησαν θαυμασμό οι προσπάθειες των ηρώων να καλυτερεύσουν τη ζωή τους όχι μόνο οικονομικά αλλά περισσότερο να αναπτύξουν σχέσεις με τους γύρω τους και να τους βοηθήσουν.

Επίσης, γέλασα με τη χιουμοριστική «ορθή επανάληψη» του Μάνθου που μια διατύπωση του την παρουσιάζει και δεύτερη, ίσως και τρίτη φορά, δίνοντας μας ένα σπουδαίο νόημα, πως οι κρίσεις και οι αποφάσεις μας δεν πρέπει να παίρνονται βιαστικά και απερίσκεπτα.

Ένωσα μεγάλη αγωνία και για τη γνωριμία με τον Ευτύχη, γιατί ποτέ δεν πρέπει να είμαστε σίγουροι για τους ξένους ανθρώπους που μας πλησιάζουν. Αγωνία επίσης ένιωσα στο ταξίδι που έκανε ο Μάνθος για τη μεγάλη πόλη. Ένα παιδί να ταξιδεύει μόνο του μου φαινόταν ένα μεγάλο κατόρθωμα.

Με πλημμύρισε μια απέραντη λύπη, όταν η κυρία Απέργη για λόγους οικογενειακούς εγκαταλείπει την τάξη της. Ένωσα καλύτερα, όμως, όταν τα παιδιά χάρη στην εφημερίδα του Μάνθου συνειδητοποίησαν ότι ήταν λάθος η αρχική αντίδραση τους και πείστηκαν για τους λόγους που αποχώρησε η αγαπημένη κυρία τους. Τελικά αισθάνθηκα μια ξεχωριστή χαρά με το αισιόδοξο τέλος του βιβλίου.

Μία από τις σκηνές που με ξάφνιασε και μου έδωσε μεγάλη ευχαρίστηση είναι όταν ο Μάνθος πρωτομπαίνει στο σπίτι του Αντώνη, γνωρίζει τη μητέρα του και συνεργάζεται, για να προετοιμαστεί το συσσίτιο για τα παιδιά των μεταναστών και της οικονομικής κρίσης.

Τραγικές είναι οι σκηνές που ένα παιδί της μεγαλούπολης, για να διατηρήσει την παρέα ενός πλουσιόπαιδου που θεωρεί αληθινό φίλο, δέχεται τις θεωρίες του ρατσισμού και πραγματοποιεί δοκιμασίες μέχρι μικροκλοπές, για να αποδείξει την πίστη του σε μια φίλια που για μένα μόνο πραγματική δεν είναι.

Τέλος, ευχάριστες σκηνές είναι η διαδρομή στο φαράγγι και η απόλαυση του απέραντου γαλάζιου της θάλασσας με τους γονείς και τους φίλους τους.